

EJJA NHAFFU L-PASS!

Kif inhuma sejrin it-tfal Ewropej trans* u dawk
b' generu varjanti?

Manifest tal-Ġenituri

Ippresentat lil

Parlament ta' Lisbona

23 ta' Settembru 2022

European Network of Parents of LGBTI+
Persons (ENP)

flimkien ma'

AGEDO, AMPGYL, AMPLOS, DRACHMA, IZADJI

minn

L-Italja, Spanja, Portugall, Malta, is-Serbja

Numru dejjem jikber ta' tfal u zghazagh trans* u ta' generu varjanti fl-Ewropa qed ifittxu gharfien ghad-dritt taghhom ghall-awtodeterminazzjoni u ghall-harsien li tafferma l-generu.

Introduzzjoni

F'dawn l-aħħar snin, kien hemm bidla fil-mudell tal-istrategiji għall-harsien taż-zghazagh trans* (inklużi l-kura tas-saħħa u l-atteggament tal-ġenituri waqt it-trobbija), li jitbiegħdu minn mudell riparattiv u patoloġizzanti lejn mudell aktar affermattiv¹. It-tfal u l-adolexxenti trans* ikollhom rizultati aħjar kemm fis-saħħa kif ukoll soċjalment meta jkollhom is-sapport sħiħ mill-ġenituri tagħhom jew ta' min jieħu ħsiebhom. Ġenituri jew persuni li qed jieħdu ħsiebhom qegħdin jingħaqdu f'assoċjazzjonijiet u gruppi ta' appoġġ biex jiggieldu flimkien għad-drittijiet ta' wliedhom.

Bħala ġenituri u attivisti għad-drittijiet ta' tfal u zghazagh trans* u dawk b' generu varjanti, rajna kif dawn id-drittijiet ħafna drabi ma jkunux garantiti u saħansitra jiġu mkasbra. Is-sitwazzjoni fl-UE mhix

---

¹ Keo-Meier u Ehrensaft, 2018; Pyne, 2014

uniformi; xi pajjiżi qed jadottaw strategiji inklużivi aktar malajr minn oħrajn waqt li pajjiżi oħra jopponuhom b'mod attiv.

Aħna nemmnu li l-Unjoni Ewropea u istituzzjonijiet u korpi oħra Ewropej u dawk tan-NU għandhom jieħdu r-responsabbiltà għall-konsegwenzi ta' dan in-nuqqas ta' rispettt muri lejn dawn il-persuni. Dan l-abbuż spiss iwassalhom biex jitolqu mill-iskola fejn isibu ruħhom f'izolament soċjali b'riskju għoli ta' problemi psikoloġiċi severi – dipressjoni, ansjetà, u problemi oħra ta' saħħa mentali li jwassal għad-dizordni ta' kif jħarsu lejn l-ikel u lejn għisimhom stess fejn jasslu li jagħmlu ħsara lilhom infushom – u anke jaslu għas-suwiċidju.

Meta tfal trans* u dawk b' ġeneru varjanti jsibu appoġġ kmieni f'ħajjithom, dan jgħinhom fl-izvilupp tagħhom u jsaħħaħ l-istima personali tagħhom bħala adulti b'saħħithom għax iħossuhom milqugħin. Jistgħu jgħixu ħajjithom mingħajr restrizzjoni, kritika, jew ġudizzju.

L-istandards internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem iqisu l-ugwaljanza u n-nondiskriminazzjoni bħala prinċipji bażiċi.

L-Artikolu 1 tad-Dikjarazzjoni Universali tad-Drittijiet tal-Bniedem² jgħid:

Il-bnedmin kollha jitwiċdu ħielsa u ugwali fid-dinjità u d-drittijiet.
Huma mogħnija bir-raġuni u l-kuxjenza u għandhom jaġixxu ma' xulxin fi spirtu ta' fraternità.

² <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

L-Artikolu 2 tal-istess Dikjarazzjoni jżid igħid:

Kulhadd huwa intitolat għad-drittijiet u l-libertajiet kollha mnizzla f'din id-Dikjarazzjoni, mingħajr distinzjoni ta' kwalunkwe tip, bħal razza, kulur, sess, lingwa, reliġjon, opinjoni politika jew opinjoni oħra, oriġini nazzjonali jew soċjali, proprjetà, twelid jew status ieħor.

Dan jimplika d-dritt li tkun mħares kontra d-diskriminazzjoni għal diversi motivi, inklużi l-orjentazzjoni sesswali, l-identità tal-generu u l-espressjoni tal-generu. Artikoli oħra fid-Dikjarazzjoni jkomplu jsaħħu dawn id-drittijiet tal-bniedem.

ENP, in-Netwerk Ewropew ta' Ġenituri ta' persuni LGBTI+, hija organizzazzjoni li tiġbor flimkien Assoċjazzjonijiet u gruppi informali ta' Ġenituri ta' persuni LGBTI+ minn madwar l-Ewropa. L-ENP tiġbor familji li jaħdmu lejn soċjetà aktar inklużiva; familji li jagħrfu li kull persuna għandha tiġi ttrattata b'dinjità u rispett – ħielsa minn kull forma ta' diskriminazzjoni jew oppressjoni.

Il-Proġett tal-ENP “Ejja nħaffu l-pass! – Kif inhuma sejrin it-tfal Ewropej trans* u dawk b' generu varjanti?” - sponsorjat mill-programm Erasmus+, KA210-ADU-000034033, involviet ħafna Assoċjazzjonijiet Ewropej li jaħdmu u jappoggaw id-drittijiet tat-tfal u ż-żgħażaġh trans*.

Rappreżentanti ta' dawn l-assocjazzjonijiet mill-Italja, Malta, il-Portugall, is-Serbja u Spanja, bħala msieħba fil-proġett, iltaqgħu ma' assocjazzjonijiet oħra mid-Danimarka, l-Islanda, ir-Renju Unit u l-Italja

biex iwessgħu d-dibattitu. Saru tliet webinars, kull wieħed mifrux fuq numru ta' jiem. Il-ġenituri qasmu stejjer, kisbiet, miri, biżgħat, dubji, tamiet kif ukoll iddiskutew skemi mmirati lejn il-kwalità tal-ħajja tat-tfal tagħhom trans*.

Filwaqt li nżommu f'moħħna b'mod ċar li ż-żgħażaġħ kollha huma l-futur tas-soċjetà tagħna u li huwa f'dan l-istess waqt qegħdin jikbru, u li ma jistax jiġi pospost għal għada, fassalna dan il-Manifest li fih flimkien nappellaw lill-istituzzjonijiet **KOLLHA** inkluż l-Unjoni Ewropea, il-Kunsill tal-Ewropa u l-komitati u l-korpi tan-Nazzjonijiet Uniti li huma involuti fid-Drittijiet tal-Bniedem u d-Drittijiet tat-Tfulija biex flimkien jingħaqdu fl-isforzi tagħna biex ninfluwenzaw in-nazzjonijiet Ewropej, b'rakkomandazzjonijiet, kampanji u regolamenti.

Nitolbu biex:

Klawżola 1

Jiġi rikonoxxut d-dritt għall-awtodeterminazzjoni tal-ġeneru tat-tfal u ż-żgħażaġh trans*.

Jiġi jissalvagwardjat dan id-dritt permezz ta' leġislazzjoni soda bbażata fuq protokollu rakkomandati minn direttivi internazzjonali.

Jiġi iggarantit d-dritt tat-tfal u ż-żgħażaġh trans* li jibdlu s-sess u l-isem legali tagħhom, assenjati fi twelid, mingħajr il-ħtieġa għal dijanjosi medika, kirurgiji jew proċeduri fil-qorti.

Klawżola 2

Nitolbu lill-Istati Membri kollha biex joffru ċentri ta' affermazzjoni tal-ġeneru fit-territorji ta' kull pajjiż f'konformità mad-"Dritt għas-Saħħa" kif iddikjarat ukoll mill-Uffiċċju tal-Kummissarju Għoli tan-Nazzjonijiet Uniti għad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa.

Klawżola 3

Jiġi żgurat li l-persuni kollha trans* u dawk b' ġeneru varjanti li qed ifittxu appoġġ mediku għall-affermazzjoni tal-ġeneru jiġu ttrattati f'ambjenti trans-specifiki kif ukoll xierqa għall-età, speċjalment it-tfal żgħar;

Jiżdied in-numru ta' faċilitajiet pedjatriċi fejn it-tfal jistgħu jirċievu appoġġ.

Klawżola 4

Jiġu żgurati li t-ttrattamenti (*puberty blockers and hormone replacement therapy*) jiġu preskritti b'rispett tal-linji gwida rakkomandati mid-direttivi internazzjonali. Iż-żmien huwa estremament importanti fir-rigward tal-imblokkaturi tal-pubertà³.

Klawżola 5

Tesploraw & Tirrispettaw l-bżonnijiet varji ta' kull individwu. M'hemm l-ebda "daqqs wieħed għal kulħadd"! Il-ħtiġijiet speċifiċi għal interventi mediċi li jafferu il-ġeneru għandhom jiġu identifikati fuq bażi ta' każ b'każ u indirizzati fil-ħin, sabiex it-tfal u l-adolesxenti jkunu jistgħu jgħixu f'ajm mod. Dan huwa rakkomandat mill-Assoċjazzjoni Professjonali Dinjija għas-Saħħa ta' Transgender (WPATH) u l-Assoċjazzjoni Professjonali Ewropea għas-Saħħa ta' Transgender (EPATH)⁴.

³ Kif espress fl-Istandard il-ġdid tal-Kura 7 minn Wpath "Żewġ għanijiet jiġġustifikaw intervent bl-ormoni li jrażżnu l-pubertà: (i) l-użu tagħhom jagħti lill-adolesxenti aktar ħin biex jesploraw in-nuqqas ta' konformità tal-ġeneru tagħhom u kwistjonijiet oħra ta' żvilupp; u (ii) l-użu tagħhom jista' jiffaċilita t-tranzizzjoni billi jipprevjeni l-iżvilupp ta' karatteristiċi tas-sess li huma diffiċli jew impossibbli li jitreggħu lura jekk l-adolesxenti jkomplu jsegwu l-assenjazzjoni mill-ġdid tas-sess. "L-adolesxenti jistgħu jkunu eliġibbli għall-ormoni li jrażżnu l-pubertà hekk kif jibdeu il-bidliet fil-pubertà. Sabiex l-adolesxenti u l-ġenituri tagħhom jieħdu deċiżjoni infurmata dwar dewmien fil-pubertà, huwa rakkomandat li l-adolesxenti jesperjenzaw il-bidu tal-pubertà sa mill-inqas Tanner Stadju 2". Safejn hija kkonċernata t-terapija bl-ormoni Standard of Care minn Wpath jissuġġerixxi: "L-adolesxenti jistgħu tkun eliġibbli biex tibda terapija bl-ormoni feminizzanti/ maskilizzanti, preferibbilment bil-kunsens tal-ġenituri. F'ħafna pajjiżi, iż-żgħira ta' 16-il sena huma adulti legali għat-teħid ta' deċiżjonijiet mediċi u ma jeħtiġux il-kunsens tal-ġenituri. Idealment, id-deċiżjonijiet dwar it-ttrattament għandhom jittieħdu fost l-adolesxenti, il-familja, u t-tim tat-ttrattament."

⁴ EUPATH, Dikjarazzjoni WPATH dwar Trattament ta' Affermazzjoni Medika inkluż Imblokkaturi tal-Pubertà għal Adolesxenti Transġeneri. Bħala organizzazzjonijiet mediċi professjonali, l-Assoċjazzjoni Professjonali Ewropea għas-Saħħa Transgender (EPATH), u l-Assoċjazzjoni Professjonali Dinjija għas-Saħħa Transgender (WPATH), kif ukoll il-firmatarji l-oħra ta' din id-dikjarazzjoni, il-koll għandhom tħassib serju dwar din id-deċiżjoni u jixtiequ jesprimu li għalkemm it-ttrattament għal adolesxenti iż-żgħira transġeneri jinvolvi incertezzi, kif inhu l-każ f'ħafna oqsma li jinvolvu liż-żgħira, bosta studji juru l-benefiċċju ċar tas-saħħa mentali ta' trattament mediku li jafferu il-ġeneru (inklużi l-imblokkaturi tal-pubertà). Iż-żamma ta' tali trattament hija ta' ħsara u għib konsegwenzi soċjali, psikoloġiċi u mediċi potenzjali tul il-ħajja.

https://www.wpath.org/media/cms/Documents/Public%20Policies/2020/FINAL%20Statement%20Regarding%20Informed%20Consent%20Court%20Case_Dec%2016%202020.docx.pdf? t=1608225376

Klawżola 6

Tipprojbixxu kwalunkwe forma ta' terapija ta' konverżjoni li tipprova tibdel l-identità tal-generu, l-espressjoni tal-generu jew l-orientazzjoni sesswali ta' individwu biex tkun f' konformità man-normi eterosesswali u cisgender. Il-persuni kollha għandhom jgħixu s-sess u s-sesswalità tagħhom liberament, mingħajr kundanna jew restrizzjonijiet.

Klawżola 7

Tipproteġu t-tfal u l-adolesxenti trans* fil-ħajja tagħhom ta' kuljum minn kull fobija, vjolenza, diskors ta' mibegħda, bullying u ħsara permezz ta' politika u liġijiet sodi billi tippromwovi ambjenti edukattivi u familjari li jagħrfu u jilqgħu kull ġeneru kif ukoll kultura ta' diversità u inklużjoni fl-isferi kollha tal-ħajja.

Klawżola 8

Titlob lill-Istati Membri kollha biex jinkludu l-identità tal-generu, l-affermazzjoni tagħha u l-protezzjoni tagħha bħala parti mill-kurrikuli fl-istituzzjonijiet edukattivi kollha.

Tipprovdu moduli ta' studju u żvilupp professjonali kontinwu dwar dan is-sugġett lil dawk kollha li jaħdmu maż-żgħażaġh. L-iskejjel jeħtieġ li jinkludu materjal ta' taġlim li jiċcelebra d-diversità.

Klawżola 9

Tippromwovu vizjoni tal-ħajja mhux stereotipika tal-ġeneru. Il-ġugarelli u l-kotba jeħtieġ li jitbiegħdu mill-isterjotipi tas-sessi, u jirrapprezentaw u jiċcelebraw id-diversità. Jekk tagħmel kampanja favur soċjetà inqas sterjotipika, is-soċjetà nnifisha ssir aktar inklużiva.

Klawżola 10

Tistabbilixxu alleanzi ma' atturi strateġiċi (NGOs, professjonisti, istituzzjonijiet akkademiċi, organizzazzjonijiet ibbażati fil-komunità u l-midja) li jipprovdu servizzi u appoġġ vitali, u **tibnu** pontijiet u djalogu ma' istituzzjonijiet pubbliċi biex dawn jiġu abbord, għax dan huwa meħtieġ biex tinħoloq sinerġija u jtejbu r-riżultati b'impatti viżibbli u pożittivi.

Klawżola 11

Tgħaqdu l-isforzi tagħkom biex tinfluwenzaw b'mod pożittiv il-gvernijiet ta' pajjiżi oħra, bl-appoġġ tal-Kummissjoni Ewropea, il-Kunsill tal-Ewropa u l-korpi tad-Drittijiet tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti, u jekk dan ifalli, tappoġġaw l-impożizzjoni ta' sanzjonijiet. Il-pajjiżi Ewropej kollha huma parti mill-ambjent Ewropew li għandu jippermetti l-libertà, id-diversità, l-inklussività bħala pilastri fundamentali ta' kull ċittadin f'kull qasam ta' ħajtu.

Klawżola 12

Tiżguraw li l-Istati kollha jkollhom il-legiżlazzjoni meħtieġa biex jirrikonoxxu u jissalvagwardjaw it-tfal u ż-żgħażaġh trans* u dawk b' ġeneru varjanti, filwaqt li wkoll jiġi żgurat li l-liġi tiġi implimentata u appoġġata minn sanzjonijiet u infurzar f'waqtu.

Bħala ġenituri organizzati f'NGOs, aħna se:

- **Insemmgħu** leħinna u nxerrdu l-għarfien.
- **Nappoġġaw** lill-familji fil-vjaġġ tagħhom.
- **Naqsmu** l-esperjenzi tagħna sabiex is-soċjetà tkun tista' titgħallem mill-istejjer tagħna li jkunu aġġornati b'fatti ġodda dwar il-ħajja f'kuntesti soċjali, kulturali, reliġjużi u politiċi differenti.
- **Nikkollaboraw** ma' NGOs nazzjonali u internazzjonali oħra biex nagħmlu pressjoni fejn meħtieġ.
- **Nibnu** relazzjonijiet u nistabbilixxu mezzi ta' komunikazzjoni ma' dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet fil-livelli kollha ta' poter.
- **Nitlobu** l-appoġġ – finanzjarju u ieħor – biex inkomplunipprovdu servizzi u appoġġ vitali lil individwi li qed jiffaċċjaw sfidi li nistgħu nempatizzaw magħhom. L-NGOs għandhom impatt aktar sostanzjali man-nies tat-triq.

U bħala konkluzjoni:

Nappellaw lilkom, intom li tfasslu l-politika u intom il-partijiet
interessati f'dan il-qasam, biex tressqu azzjonijiet kuraġġużi li jista'
jkollhom rwol ewlieni fit-trasformazzjoni
tal-ħajja tat-tfal u ż-żgħażaġħ trans* fl-Ewropa.

Flimkien se nfittxu li:

Inkabbaru	ejja nikkoordinaw azzjoni fuq skala vasta fid-diversi setturi billi nimmobilizzaw prinċipalment l-partijiet interessati, l-organizzazzjonijiet tal-ġenituri u l-attivisti.
Inseddqu	b'testimonjanzi reali, l-aħħar riċerka u informazzjoni, biex insostnu soluzzjonijiet dejjem ġodda li huma meħtieġa f'kull pajjiż u f'kull kuntest.
Nippremjaw	u niċcelebraw l-aħjar prattiċi ta' daww il-pajjiżi li mxew 'l quddiem, biex nuru l-impatt pożittiv fuq il-kwalità tat-tfal u ż-żgħażaġħ trans*.

**Huwa bl-akbar urgenza li nibagħtu
messagġ qawwi biex ikollna legiżlazzjoni
ċara u soda fil-pajjiżi kollha tal-UE.**

EJJA NĦAFFU L-PASS!